Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 85 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 6, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 6-го ТРАВНЯ 1997 р. Ч. 85 РІК CIV.

ЛІВІ ВИКОРИСТАЛИ СВЯТО ДЛЯ НАПАДІВ НА ПРЕЗИДЕНТА

Київ. — Ліві сили провели в столиці та інших містах України першотравневі демонстрації та віча, на яких вимагали резиґнації Президента Леоніда Кучми, який, на їхню думку, продає Україну Заходові, повідомила УНІАР. Націонал-демократи вперше утримались від альтернативних виступів, щоб не загострювати ситуацію.

„Так як у 1918 році Центральна Рада продала Україну кайзерівській Німеччині, так і сьогодні Президент Кучма продає Україну Міжнародному валютному фондові, а скоро продасть її і НАТО. Тому наше гасло — Президента Кучму до резиґнації!" — сказав на вічу біля Українського дому в Києві голова Всеукраїнського Союзу Робітників Олександер Бондарчук. Він також пообіцяв, що „коли прийдуть до влади трудівники, Президент Кучма буде засуджений всенародним трибуналом".

У вічу, яке відбулося після походу вулицею Грушевського, взяло участь за оцінкою міліції до 7,000 осіб. Демонстранти несли гасла „Геть з України чужоземних радників і консультантів — резидентів міжнародного капіталу!", „Трудящі України не допустять на землю нашої Вітчизни солдатського чоботу НАТО!" та інші.

Закликаючи всі ліві сили об'єднуватися навколо КПУ, секретар ЦК цієї партії Петро Симоненко сказав: „У нас вкрали свято і соціальні гарантії, у нас вкрали право на свободу і на рівність, Україну перетворили у суцільну кримінальну зону, більше того, позбавили права пройти по Хрещатику істинному господарю України — робітничому класові".

Віче ухвалило резолюцію, в якій сказано, що народ має право вимагати не тільки всенародного покаяння від націонал-демократів і Президента, а й суду над ними.

Націонал-демократи вирішили не брати участь у першотравневих демонстраціях, бо, як сказав представник Конгресу Українських Націоналістів, це було б великою послугою комуністам і соціалістам.

У Харкові 5,000 лівих демонстрантів теж закликали Уряд і Президента зрезиґнувати, і вимагали припинення „грабіжницької" приватизації. Вони також прийняли резолюцію на підтримку президента Білорусі. „Руки геть від радянської Білорусії і народного президента Лукашенка!" — сказано в документі. Демонстранти вимагали також прискорення інтеграції СНД і надання рівних прав російській і українській мовам.

У Львові біля пам'ятника Слави зібралося біля 300 осіб під червоними прапорами, вимагаючи для України „праці, народовладдя і соціалізму". Перед початком віча УНА-УНСО закликало їх „переходити під знамена УНСО для спільної боротьби за соціальний захист населення".

Першотравневі святкування відбулися також в Дніпропетровському, Вінниці, Одесі та інших містах.

Центристи творять об'єднання "Міст"

Київ (УНІАР). — Про намір створити виборчий бльок під назвою Соціяльно-демократичне об'єднання "Міст" заявили на пресовій конференції керівники низки українських партій та організацій.

В числі засновників виборчого об'єднання голова Партії Праці Валентин Ландик, голова Об'єднаної Соціял-Демократичної Партії України Василь Онопенко, голова Демократичної Партії України Володимир Яворівський, голова Християнсько-Демократичної Партії України Віталій Журавський, голова Всеукраїнського об'єднання "Порозуміння" Леонід Кравчук, голова громадського об'єднання "Вибір" Іван Салій, голова Всеукраїнського об'єднання підприємців Валерій Бабич.

Метою створення виборчого бльоку, за їх словами, є зміцнення суверенітету України, виконання положень Конституції, захист українських товаровиробників, створення надійної системи соціяльного захисту. Організатори бльоку сподіваються зформувати в майбутньому парляменті впливову центристську фракцію.

ООН закликала Україну покінчити з тортурами

Женева. — 30-го квітня Комісія Організації Об'єднаних Націй, покликаючись на звіти Міжнародної амнестії щодо застосування нібито тортур при допитах в Україні, закликала українських керівників прийняти новий кримінальний кодекс, який зробив би тортури злочином, що заслуговує покарання, повідомило агентство Ройтерс.

Комісія ООН проти тортур, яка складається з 10 незалежних експертів, також запропонувала Україні зреформувати каральну систему таким чином, щоб у в'язні мали більший захист від поганого ставлення до них правоохоронців.

Комісія висловила занепокоєння у зв'язку з численними повідомленнями неурядових організацій про застосування нібито тортур і насилля під час попередніх розслідувань, що завдає поранення, а в окремих випадках спричинює смерть.

Експертів також турбує те, що в Україні бракує незалежних установ, які займалися б розслідуванням скарг щодо тортур, побоїв при „посвяті" у міліціянти, щодо надмірного застосування смертної кари і браку статистичних даних про кількість скарг і кількість осіб, яких притягнено до відповідальности на основі цих скарг.

Комісія привітала минулорічне прийняття Конституції України, яка з-бороняє тортури і закликала Київ дотримуватися мораторію на смертну кару.

Комісія зустрічається двічі на рік у Женеві і розглядає те, як держави дотримуються Конвенції проти тортур та іншого жорстокого, нелюдського і принизливого ставлення або покарання. Пакт, прийнятий в 1987 році ратифікувало 102 країни, включно з Україною.

29-го квітня комісія провела обговорення офіційного звіту України разом з заступником міністра юстиції України Лади Павліковською. Вона сказала, що хоч в українських законах немає „стовідсоткового" визначення поняття тортур, більшість порушень заборонено законом, а порушників карається. За її словами, на порушення у в'язницях реагується якомога скоріше. Під час проведених минулого року 5,000 інспекцій до дисциплінарної відповідальности притягнено біля 2,000 службовців, а до кримінальної — 22.

В Україні докладається зусиль до припинення смертної кари і цього року не страчено жодної особи, сказала вона.

Українські профспілки вимагають ухвалення бюджету

Київ (УНІАР). — Федерація Профспілок України скерувала лист до Верховної Ради із закликом якнайшвидше обговорити і ухвалити державний бюджет на 1997 рік.

У зверненні міститься прохання передбачити в бюджеті видатки на забезпечення соціяльних гарантій, встановлених Конституцією і законами України. Таке ж звернення ФПУ скерувала і на адресу прем'єр-міністра України Павла Лазаренка.

Представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний сказав на пресовій конференції, що в Украні є сили, які вдало маніпулюють державними фондами. Наприклад, за перший квартал цього року деякі дотаційні області не отримали грошей і, навпаки, недотаційні їх отримали. "Я вже не кажу про маніпуляції фондами в системі банків, коли з бюджетних рахунків гроші переводяться на депозити фізичних чи юридичних осіб", — зазначив Безсмертний. На його думку, Україні ще

(Закінчення на стор. 4)

Військовий „Ан-30" вперше проводить спостережний полет над територією ЗСА

Вашінгтон (Амбасада України). — Після 25 годин успішного перелету з вісьмома приземленнями за маршрутом Україна-ЗСА, в складних метеорологічних умовах, подолавши 9,000 кілометрів, до Вашінгтону прибув спеціяльно обладнаний літак Українських військово-повітряних сил Ан-30.

На його борті перебуває група військових інспекторів на чолі з начальником Центру верифікації Збройних Сил України генерал-майором Миколою Гончаренком.

На летовищі літак зустрічали військовий аташе України в ЗСА Володимир Гаврилов, а також представники центрів верифікації ЗСА Німеччини та Канади.

Було обговорено проведення над територією ЗСА тренувального спостережного полету літака „Ан-30", який здійснюватиметься відповідно до договору про відкрите небо.

Під час зустрічі наголошувалось, що перелет літака такої кляси вперше провів за цим маршрутом український Ан-30.

"Ми ще мало знаємо сучасну Україну"

Джерзі Сіті, Н. Дж. (В. Романюк). З Яремою Андрієм Бачинським ми зустрічалися на сторінках "Свободи" майже два роки тому, після його праці в Україні у програмі навчання наших краян англійської мови. І от недавно він повернувся з України, де на цей раз майже вісім місяців працював як спеціяліст в американській урядовій програмі IREX.

— Яремо, що, власне, означає IREX і що вона охоплює?

— Це — Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів. Я працював у ній як адміністратор програми "Громадські зв'язки". Якщо говорити безпосередньо про її призначення, то це підбірання на короткочасне (місяць-півтора, а в залежності від організації, яка приймає людину) професійне стажування в ЗСА бізнесменів, юристів, керівників органів місцевого правління, фахівців-професіоналів у певних спеціяльностях, здібних керівників управлінських структур в Україні. Вони приїжджають сюди і беруть участь у програмі виключно за фонди американського Уряду; мають можливість запізнатися з американською культурою праці, фінансовою справою, суспільно-громадським життям, побутом тощо, щоби, повернувшись додому, поділитися набутим досвідом з іншими своїми колегами. З американської сторони відбір координує Інформаційна агенція ЗСА, а приймають стажувальників 35 різних організацій.

Ярема Бачинський

Всього у трьох категоріях ми підібрали 650 осіб: 350 бизнесменів, 160 юристів, решта – урядовці середнього рівня.

(Закінчення на стор. 4)

Росія запевнила Іран у своїй вірності

Москва. — Росія має твердий намір зміцнювати і поглиблювати дружбу з Іраном, всупереч антиіранській кампанії західніх країн, пов'язаної з недавнім судом у Берліні над мусулманськими терористами.

Про це заявив міністер закордонних справ Російської Федерації Євгеній Примаков в офіційному посланні на адресу іранського міністра закордонних справ Алі Акбара Веляяті. У відповідь керівник зовнішньополітичного департаменту Ірану висловив задоволення з того приводу, що Іран та Росія „мають спільні погляди щодо великого комплексу міжнародних питань, в тому числі щодо Іраку, Таджикістану, Каспійського моря, Афганістану і Близького Сходу".

Суд над іранськими терористами в Берліні значною мірою ускладнив взаємини між Іраном та країнами Європейського союзу. Слідчі і прокура-тори на процесі переконливо довели, що до вбивства у берлінському ресторані „Міконос" прямо причетні представники вищих урядових кіл Ірану. Тому відразу після закінчення судового процесу держави ЕС відкликали своїх амбасадорів з Теграну.

Спостерігачі підкреслюють, що своїм кроком Росія черговий раз задемонструвала ворожість до Заходу і західніх демократичних вартостей.

ВСЬОГО КІЛЬКА ТИЖНІВ перед запропонованою датою 27-го травня, для підписання окремого статуту між Росією та Північно - Атлантійським оборонним союзом (НАТО) ЗСА і Росія не можуть дійти до порозуміння в цій справі. У Москві в четвер, 1-го травня, Меделин Олбрайт, секретар Державного департаменту, та російський міністер закордонних справ Євгеній Примаков відбули цілий ряд нарад в цій справі, але як виглядає не здійснили великих успіхів. Американські та російські офіційні чинники кажуть, що переговори були дуже повільними і великих успіхів покищо не досягнуто.

ЗАЯВЛЯЮЧИ, ЩО БЕЗПЕКУ відсунено на дальший плян у порівнянні з науковими дослідами, Уряд у четвер, 1-го травня, звільнив від керування Брукгейвенською крайовою ляборaторією, організацію Асоційовані університети, котра заряджувала згаданою ляборaторією від початку її існування тому 50 років.

У Заїрі непорозуміння триває

Кіншаса, Заїр. — На своїй першій зустрічі з повстанським провідником, який намагається перебрати владу в Заїрі, президент країни Мобуту Сесе Секо заявив, що згоден передати керування державою тимчасовому урядові, котрий зорганізує національні вибори, що демократичним способом оберуть нового президента.

На зустрічі в неділю, 4-го травня, котра відбулася за посередництвом президента Нелсона Мандели на військовому кораблі Південної Африки поблизу портового міста Пуант-Нуар в Конго, повстанський лідер Лаврент Кабіля настоював на тому, що керування Заїром президент С. С.Мобуту повинен передати прямо йому. Він при тому зазначив, що дальше продовжуватиме боротьбу з урядовими військами та прямувати до столиці країни Кіншаси.

Після щоденних переговорів президент Південної Африки Н. Мандела повідомив, що обидві сторони погодились зустрінутись знову за шість до вісім днів.

Одначе прірва між президентом С. С. Мобуту, котрий править Заїром впродовж останніх 32 років, та його противником Л. Кабілью є на думку аналітиків такою глибокою, що ледве чи її вдасться заповнити будь-якими переговорами. Крім того атмосфера в Заїрі є переповнена антипатією до уряду президента С. С. Мобуту, що є дуже корисним для повстанців. Тому більшість західніх дипломатів уважають, що усунення президента С.С. Мобуту від влади є неминучим, але спосіб цього кроку залишається покищо невирішеним.

ПРИГАДКА

Крайовий комітет відзначення 50-ліття Акції „Вісла", 55-ліття заснування УПА і 50-ліття рейду деяких відділів УПА на Захід пригадує, що згідно з рішенням Церковної Ради при Світовому Конгресі Українців, в неділю, 11-го травня по всіх українських церквах та релігійних громадах мають бути відправлені Панахиди чи Молебні в пам'ять жертв Акції „Вісла". День Скорботи проводиться одночасно в Україні, Польщі та в інших країнах діяспори.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КОНТРОЛЮЮТЬ СПЛАТУ ПОДАТКІВ

ЛУГАНЩИНА.— В кожному населеному пункті Луганської области створюється спеціяльні тимчасові комісії при місцевих органах влади. Вони контролюватимуть стан сплати податків, внесення інших обов'язкових платежів до бюджету і питання ефективного використання бюджетних фондів. Комісії вноситимуть пропозиції щодо поліпшення праці підприємств, установ та організацій. Комісіям надано право отримувати інформацію про стан розрахунків суб'єктів господарювання усіх форм власности із бюджетом.

УХВАЛЕНО ЗАКОН ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ

КИЇВ. — Верховна Рада України під час повторного першого читання ухвалила закон про державну програму приватизації на 1997 рік. Закон передбачає, що здійснення приватизації контролюється Верховною Радою України. Парлямент заслуховуватиме звіти Фонду Державного Майна України та органів виконавчої влади. Цим останнім належить представляти в парлямент щоквартально довідку про хід приватизації.

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

КИЇВ.— Верховна Рада України ухвалила в першому читанні закон про професійно-технічну освіту. Він складається з 12-ох розділів та 47-ох статтей. При підготові закону враховано досвід правного вирішення аналогічних проблем у Німеччині, Канаді, Франції, Росії, Білорусі та Казахстані. Закон доповнює і конкретизує основні положення закону України про освіту і базується на законах про власність, підприємництво та інших. На сьогодні в Україні діє 1,146 професійно-технічних шкіл, у яких навчаються 537,500 учнів. Видатки з державного бюджету на утримання згаданих шкіл виносять близько 360 млн. гривень.

О. ОМЕЛЬЧЕНКО ЗУСТРІВСЯ З ЯПОНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ

КИЇВ. — Голова Київської міської державної адміністрації Олександер Омельченко зустрівся з амбасадором Японії в Україні Юджі Курокавою. Оскільки Японія є другим власником акцій Европейського банку реконструкції і розвитку, то під час зустрічі обговорювалося питання співробітництва у підготові до з'їзду ЕБРР 1998 року в Києві. У зустрічі взяли участь представники міністерств культури України і Японії, які обговорили можливість співпраці на культурній ниві, а також у лікуванні уражених радіяцією людей.

О.МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ З МІНІСТРОМ ФІНАНСІВ АВСТРІЇ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з міністром фінансів Австрії, головою Українсько-австрійського товариства Рудольфом Едлінгером. Йшлося про економічне співробітництво та інші види взаємовигідної діяльности. Австрійський міністер наголосив, що інвестиції підприємців Австрії в українську економіку малі з причини непевности інвесторів у захисті їхніх інтересів. Вони скаржаться на невреґульоване українське законодавство, яке дуже часто змінюється. Необхідно також підписати документи про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження ухилень від сплати податків. Зустрівся О. Мороз також з колишнім канцлером Австрійської Республіки Францом Враніцьким, який прибув з Албанії, де перебуває як уповноважений Організації безпеки і співробітництва в Европі. Ф. Враніцький ознайомив О. Мороза із сучасною тенденцією розвитку соціял-демократії в Европі, зокрема, в Австрії.

ПРОБЛЕМИ ПРИВАТИЗАЦІЇ

КИЇВ. — Тут відбулася конференція "за круглим столом", присвячена проблемам приватизації, організована Інститутом трансформації суспільства. Причиною неспроможности здійснення швидкої приватизації учасники конференції вважають некваліфіковану працю осіб, які готували приватизаційні документи, відсутність належної контролі та малу поінформованість населення. Експерт Кабінету Міністрів Микола Щербина вважає, що в Україні досі немає умов для успішного проведення приватизації, зокрема, не випрацьовано питання права власности. Директор Центру приватизаційних авкціонів Юрій Таратурін зазначив, що лише декілька прибуткових підприємств продають свої акції на сертифікатних авкціонах. За допомогою цього механізму продано 60 відсотків приватизаційних сертифікатів населення. Працівники центру працюють над проєктом грошових сертифікатних авкціонів і концепцією праці з дрібними інвесторами. Щодо закордонних інвесторів, то комерційний аташе американської амбасади Андрій Бігун зазначив, що при всьому їхньому зацікавленні в інвестуванні капіталів в українську економіку, інвесторів відстрашують непередбачувані дії влади.

У СВІТІ

БІЛОРУСЬ МИНУЛОГО ТИЖНЯ наклала 3 млн. дол. кару на Фундацію Сороса за те, що буцімто згадана фундація переступила правила валютної вимоги. Одначе ця кара виглядає радше намаганням зі сторони білоруського уряду зліквідувати одну з найбільших в країні незалежних і неурядових організацій. Офіційні чинники Фундації Сороса в Ню Йорку твердять, що ця грошова кара є заключенням ціломісячної кампанії проти фундації, котра підтримує освітні, екологічні та медичні програми, а також громадські угруповання та поодинокі особи, котрі критикують президента Алєксандра Лукашенка за його зусилля придусити чи радше зліквідувати опозицію.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 1-ГО ТРАВНЯ, Білий Дім і представники Конґресу для переговорів збалянсування державного бюджету дійшли до порозуміння майже у всіх складових частинах цілого пляну збалянсування федерального бюджету впродовж наступних п'ятьох років. Згаданий плян включає зменшення податків вимаганих республіканцями та дає Президентові фонди на ним пропаґовані пріорітети. Затримкою кінцевого домовлення виявилася неоднозгідність думок у справі зменшення податків і експерти твердять, що коли швидко не дійдуть до порозуміння, то цілий плян може знову розлетітися. Одначе впродовж наступних 24-ох годин всі непорозуміння наладнано і досягнуто однозгідности.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Політиканство Б. Нетанягу

Здавалось, що з вибором нового прем'єр-міністра Ізраїля устабілізується політична ситуація в країні після її захитаности вбивством уряддуючого прем'єр-міністра Їцака Рабіна. На цю стабільність розраховували також й інші країни, зокрема ЗСА, Єгипет і Йорданія, котрі довгими роками вкладають багато труду для того, щоб досягти замирення на Близькому Сході, котрого ядром є співіснування жидів з палестинцями. Хоч новий прем'єр-міністер Беньямін Нетанягу та його уряд зайняли трохи більш задиркувато-консервативне становище щодо палестинців, та все ж таки приобіцяли виконати зобов'язання попереднього уряду. Все, виглядало, йшло передбаченим шляхом і темпом, але не бракувало і небезпечних кризових потягнень — відкриття прохідного тунелю до Стіни плачу поблизу арабського храму та схвалення дальшого будування житлових приміщень для жидівських поселенців у східньому Єрусалимі, заселеному в більшості арабами.

Одначе не сталось, як гадалось, а причиною всього лиха один необдуманий крок прем'єр-міністра та його схвалення новим кабінетом. Крок, який сьогодні грозить поваленням уряду Ізраїля та можливою нестабільністю цілого реґіону, не згадуючи вже навіть про застій у так важливих переговорах замирення. На засіданні нового кабінету минулого січня прем'єр-міністер Б. Нетанягу переконував своїх міністрів, щоби на становище генерального прокуратора затвердити ним подану кандидатуру Роні Бар-Она, маловідомого і некваліфікованого адвоката. Головною перевагою свого кандидата прем'єр-міністер уважав його неналежність до так званої „Бранжі", що в жидівському жарґоні означає закриту групу, а в жарґоні Б. Нетанягу це — ліберальна, світська, грошовита еліта, скупчена у північному Тель Авіві, котра в більшості складається з ашкеназів — жидів східньоевропейського походження, сильна кліка, котра, твердить Б. Нетанягу, його ніколи не прийняла до свого гурту. Дехто зі співробітників Б. Нетанягу дражнить бранжівців „ізраїльськими ВАСП-ами" — білими ашкеназім, які симпатизують з палестинцями у протилежності до ядра прихильників прем'єр-міністра шефардім (жидів близькосхідного походження), іміґрантів, поселенців і хуситів, які не погоджуються на територіяльні компроміси.

Скандальна афера Р. Бар-Она, головним завданням якої, згідно з голослівними заявами багатьох, мала далекосяжні пляни, де Б. Нетанягу на вимогу свого політичного союзника Арея Дері, котрого судять за корупцію, призначив Р. Бар-Она генеральним прокуратором, а той, будучи на такому становищі, повинен був запропонувати підсудному А. Дері щедрі умови для виправдання своєї провини. Поліційні слідчі самі стверджують, що ця справа балянсується на дуже тоненькій лінії між політичним обміном послуги — котре хоч є огидним і небажаним, але зовсім законним — і звичайною протизаконною маніпуляційністю зі заздалегідь зробленим тайним домовленням.

Змагаючись за своє політичне існування, Б. Нетанягу намагається переконати ізраїльтян, що за розголошенням афери Р. Бар-Она криється щось дуже близького до гуртової конспірації зі сторони засобів масової інформації, бизнесу, військового керівництва та юридичної еліти. Його перемога чи програ будуть мати тривалі наслідки не тільки для політики Ізраїля, але також для всього життя суспільства та вплинуть на перервані мирні переговори.

Певним є одне, що Б. Нетанягу не відійде без борні, а для ефектовности може навіть зарядити нові вибори та знову кандидувати, щоб таким способом оновити свій мандат і підкреслити свій статус буцімто сторонньої людини, тобто неприналежної до існуючої в Ізраїлі „Бранжі". Одначе використовуючи це, у своєму політиканстві він може прорахуватися, бо ж згідно з його родинним тлом він походить з жидів ашкеназім, є ліберальних поглядів, служив у найбільш добірній частині ізраїльського війська, має вищу освіту технічного спрямування з одного найбільш престижевих американських університетів Массачусетського інституту технології та дотримується не хуситського стилю життя, а це в загальному ніяк не оприділює його до покривджених сторонніх осіб ізраїльського суспільства.

Тому виникає питання, чи ці тактичні ходи, хитрування, комбінації та політиканство принесуть йому бажані наслідки втриматися при владі на становищі прем'єр-міністра Ізраїля.

Леонід Шкляр,
Київ

УКРАЇНА І ЧЕЧНЯ

Факт народження Чеченської республіки давно став відомим. І тепер постає істотне політичне питання: як бути Україні з цією молодою державою?

Варіянтів тут може бути декілька, і всі вони в тій чи іншій мірі обговорюються українськими політичними силами, представленими парляментарними фракціями та партіями.

Варіянт перший: визнати статус Чечні як незалежної держави, виходячи з волі чеченського народу, що відстояв свою свободу у війні і підтвердив суверенну волю шляхом леґітимних виборів, обравши на пост президента людину, яка поклялася обстоювати чеченську незалежність. Що дає такий варіянт поведінки для України?

Насамперед — це виклик і неминуче загострення відносин з Росією, яка починає активно діяти у кримському напрямку, відповідно до принципу симетричної відповіді. Не важко передбачити наслідки такого акту для України в разі, якщо та приєднається до „політики визнання".

Отже, загальний висновок такий, що квапливість у цих обставинах навряд чи відповідатиме національним інтересам нашої держави.

Варіянт другий: іґнорувати взагалі факт утворення суверенної чеченської держави, а все, що там коїться, розглядати як прояв „агресивного націоналізму" та „сепаратизму".

Це означало б назадництво у хвості російської геополітики і брак будь-якої самостійної позиції у відносинах України із суб'єктами Російської Федерації. Зрозуміло, що така тактика не до лиця країні, що є однією з найбільших країн Европи і до того ж має власні проблеми з Росією. Це — однозначно політика приниження національної гідности, вона, безумовно, як модель ставлення до Чечні не годиться.

Варянт третій: праґматичний, або реалістичний. Україні нічого не залишається, як утримуватися від політичного визнання, але натомість активно включитися в процес обопільних взаємовигідних торговельно-економічних відносин.

Чечня — досить перспективний з економічної точки зору реґіон. Господарство країни в майбутньому буде розвиватися, очевидно, на транзиті, посередництві, видобутку енергосировини та її переробі. Такі країни є природними партнерами України, і вона не повинна втратити шанс вийти однією з перших на чеченський ринок.

Яким може бути становище Росії в цьому випадку? Зрозуміло, вона не буде позитивною, а можливо, і дружньою. Проте вона не може бути і нестриманою, оскільки, згідно з російським федеральним законодавством, суб'єкти федерації мають право безпосередніх торговельно-економічних відносин з іншими країнами.

Отже, на сьогодні Україна змушена зважати на правила та геополітичні реалії часу. А тому, не форсуючи визнання Чечні „де юре", але й не чекаючи, варто це робити вже „де факто". Бо серйозні справи починаються не з даху, а з фундаменту, яким були і залишаються торгівля і економіка.

Віктор Мазаний,
Харків

„МОЗОК" ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ АЕС

Народження в Україні нової галузі, промислової електроніки для АЕС, засвідчили запорізькі атомники. Вони випробували на своєму третьому енерґобльоці один з елементів першої власної автоматизованої системи управління технологічними процесами АЕС, розробленої і виготовленої харківським акціонерним товариством „Хартрон". За твердженнями незалежних експертів і французької компанії „Електрисіте де Франс", новинка відповідає світовим зразкам, а це означає, що Україною зроблені конкретні кроки до того, щоб стати незалежною в доставах такої апаратури від Заходу. Згідно з плянами в Держкоматому, продовж кількох років цю систему впроваджуватимуть на українських атомних електростанціях в ході реконструції їх АСУТП.

„Хартрон" що починяв електронікою космічні апарати колишнього Совєтського Союзу та його стратегічну зброю, чотири роки тому на хвилі конверсії взявся за незвичну для себе роботу — почав створювати програмово-технічний комплекс АСУТП для АЕС. Спочатку були пекучі розчарування, час бо творцям випав гнітючий, однак атомники-практики, передусім запорізькі, підставили плече — головним чином вірі харків'ян. Генеральний конструктор Євген Синельников міг і не спрямовувати зусилля свого колективу у невідому царину — у них є ще шанси на виживання за рахунок забезпечення кількох українських, російських та американських космічних програм. Але чому б не вкласти наш „мозок" в ядерні українські енерґобльоки? — питання, яке вивищувало дух.

І ось...

— Вперше в нашій державі у режимі дослідного процесу протягом трьох місяців ми випробовували такі елементи АСУТП, як реґулятор обмеження потужности реактора (РОП), автоматичний реґулятор потужности реактора (АРП), систему індустріяльного антисейсмічного захисту (СІАЗ), — сказав заступник головного спеціяліста АСУТП Запорізької АЕС Іван Іванісов. — Вони прийдуть на зміну старим аналогам, які вже вичерпують свій ресурс. За нашими спостереженнями, ця апаратура вповні відповідає критеріям надійности, вона високоінтелектуальна, має колосальні інформаційні можливості. Саме це дозволяє на вищий рівень піднести роботу людей, які керують ядерним процесом на станції. Звертаю увагу на здатність комплексу функціонувати в міжремонтні періоди бльоку без проведення технічного обслуговування, оскільки структурне резервування закладене таким, що виникнення одиничних дефектів не приведе до відмови системи. Ми зможемо працювати до плянових зупинок без виведення в ремонт цієї апаратури. А, значить, суттєво підвищиться кеофіцієнт використання потужностей. Наші інженери відзначають, що система являє собою логічно завершену конструкцію. В пляні математики — тут операційна система типу космічної — достатньо проста і надійна. У неї величезні можливості архівування — то своєрідна „чорна скринька", яка може зберігати в пам'яті все, що відбувається в „організмі" бльоку за десять годин, за добу і т.д. За допомогою архіву можна все проаналізувати, вивести в графіки, щоб дати порівняльну аналізу. Те, що тепер стоїть на українських „мільйонниках", не дозволяє цього робити. Хартронівська система реаґує на процеси, тобто виводить інформацію за сто мілісекунд. Це настільки швидко, що швидше не потрібно. Сто мілісекунд — з таким тактом працює електроніка „Хартрона" в космосі.

Арґументи ясні. Однак дехто в Україні все ще переконаний, що в питанні АСУТП для АЕС треба погляди звертати на Захід. Опоненти цієї точки зору не заперечують заморської якости, але вони проти того, щоб довічно ставати перед кимось на коліна. Іван Іванісов висловив загальну думку патріотично настроєного крила атомників України. Тепер чимало пропозицій надходить із Заходу. Були конктакти із фірмами ABB, 'Вестінґ Гавзом', 'Сіменсом', іншими. Нам пропонували таку схему: мовляв, запряжімся в підготову проєктів, а тоді будемо говорити що скільки коштуватиме. Природно, ми не пішли по цьому шляху. Я не хочу тут говорити, беззастережно, але практика показує: робота із західніми спеціялістами наскільки перспективна і багатообіцяюча спочатку, настільки важка в процесі розвитку взаємодії, оскільки виявляються цілком різні — наші і їхні — підходи, які важко 'притерти' . Існує бажання західніх фахівців втягнути нас в повну залежність на майбутнє, а тому передається якась невелика частина документації, а про решту потім мусітимемо весь час звертатись до них. Західній партнер насамперед дбає про свої інтереси — одержання вигідних замовлень для власних робітників. Ми ж повинні думати про створення робочих місць в Україні. Одна з умов цього проєкту — закладення ціни, меншої від західніх зразків на тридцять відсотків. Отже, рішення Уряду про те, що саме акціонерне товариство 'Хартрон' має бути в Україні розробником, виробником (в кооперації) і впроваджувачем АСУТП для АЕС — своєчасне і правильне.

Однак сьогодні склалася типова українська ситуація: Кабінет Міністрів — „за", але його функціонери на нижчих шаблях фактично заблькували фінансування програми. Харківський приладобудівний завод ім. Тараса Шевченка запроваджує серійне виробництво хартронівської АСУТП, як кажуть, відриваючи від себе шматок хліба, за рахунок фондів, які надходять за виконання космічних програм та за певні роботи для російських АЕС. „Задля хартронівського комплексу ми підемо на все, аби він зайняв провідне місце в світовій ієрархії АСУТП АЕС. Треба вижити не зважаючи на те, що твориться в нашій стомленій батьківщині", — спокійно і впенено сказав головний інженер заводу Володимир Гриценко.

Україна, маючи п'ять атомних електростанцій, закономірно приходить до налагодження свого виробництва АСУТП для ядерних енерґобльоків. Але все відбувається радше на ентузіязмі. Хартронівцям гірко, що держава відмахнулася від них і десятків їхніх суміжників, не знаходячи з березня минулого року фондів, які вирішено було виділити. Робота ж серйозна попереду. До всього, за рішенням Держкоматому створюватиметься спеціяльний полігон для випробування АСУ-апаратури. Тобто, люди ці без стартів не можуть.

Моделюючи назву для всього, до речі, готового вже в кресленнях і схемах майбутнього комплексу програмно-технічних засобів АСУТП АЕС, хартронівці зупинилися на слові „Верес" — високоефективна розподільна електронна система. Тоді ж згадали — рослинка така є, що в поліських лісах осінніх цвіте невимовно бентежно. І вже не захотілось нікому змінювати абревіятуру. Так прирісло до марки фірми це слово. Сказано ж: не були б фізики ліриками...

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Прецікава конференція в Оттаві

"Towards a new Ukraine I: Ukraine and the New World Order, 1991-96"

В п'ятницю, 21-го, і в суботу, 22-го березня, відбувалася в Оттавському університеті конференція, організована Катедрою українських студій. Заснована в 1993 році катедра, почасним патроном якої є Роман Гнатишин, колишній генеральний губернатор Канади, має на меті стати науково-аналітичним центром, зосередженим на міждисциплінарних студіях і дослідженнях сучасности України та виданні наукових праць.

Основоположниками катедри ще в 1980-их роках були Надя й Антін Івахнюки та проф. Константин Біда. Відтоді прийшло ще багато інших пожертвувань, в тім числі 100,000 дол. на Меморіяльний Фонд ім. Михайла й Оксани Сосновських. Поступово катедра наближається до своєї мети 1.5 млн. дол.

Особовий склад організаційного комітету конференції був такий: члени дорадчого комітету катедри д-р Теофіль Кіс, д-р Ірина Макарик, д-р Роман Веретельник та координатор діяльности і діловодства катедри Ірена Белл.

У п'ятницю вечором відбулося відкриття конференції, яке перевів проф. Теофіль Кіс, співголова дорадчої і екзекутивної ради катедри. Він покликав до привітів спершу патрона катедри Р. Гнатишина, який, поґратулювавши організаторам, побажав їм успіху та пригадав присутнім, що він, як генерал-губернатор, був першим головою держави, що офіційно відвідав Україну, та із задоволенням пригадував прийняття другого президента України в офіційній резиденції генерал-губернатора. Амбасадор України в Канаді, Володимир Фуркало, відзначивши, що тема конференції важлива не тільки для України, а й для Европи, висловив признання Канаді за особливе ставлення до України і за добрі міждержавні зв'язки. Проф. Теофіл Кіс привітав присутнього на відкритті першого фундатора катедри Антона Івахнюка, який зі своєю дружиною Надією пожертвував перших 150,000 дол. на ціль українських студій. На сьогодні їхній вклад виносить 400,000 дол.

Того ж вечора відбулася перша сесія, на якій говорив проректор Української академії державного управління при Президентові України та голова Ради вищих студій Києво-Могилянської Академії д-р Богдан Кравченко. Тема його доповіді була: „Побудова нового суспільства і нової політичної системи в Україні, 1991-96". Він почав твердженням, що дуже часто чуємо питання, чому Україна не робить того чи іншого, особливо від людей з українських громад. Щоб відповісти на ці та інші питання, він подав свій погляд на будову ефективної публічної адміністрації, творення соціяльної структури, і на дискусію про зріле ставлення до держави.

В суботу вранці говорив голова Консультативно-дорадчої ради при Верховній Раді України і голова Надзірної ради Міжнародного інституту менаджменту в Києві та голова Міжнародного фонду „Відродження", д-р Богдан Гаврилишин, на тему „Україна, 1991-96: зміни в економічній системі і структурі". Він довів до відома присутніх, на основі порівняння з іншими, що гривня тепер є найсильнішою валютою в Европі, та висловив свої побажання до діяльности Верховної Ради України, а саме: проголосити амнестію на капітал, вивезений з України, щоб він вернувся назад, та позбавити мандатів 70 депутатів, що відмовилися присягнути на вірність Україні.

Науковий співробітник Центру російських та східньоевропейських студій Бірмінґгемського університету Тарас Кузьо говорив на тему „Домашні джерела української політики безпеки". Він ствердив, що завершено будову держави, але ще не зроблено поступу, що робить Україну тільки квазі-державою і утруднює її вхід в Европейську спільноту.

Сесію, на якій виступив директор Інституту історії Церкви та віце-ректор Львівської теологічної академії д-р Борис Ґудзяк, на тему „Українське релігійне життя протягом перших п'ять років незалежности", спонсорував Інститут східньо-християнських наук ім. А. Шептицького при університеті св. Павла в Оттаві, а директор цієї установи о. д-р Андрій Чировський представив доповідача. Прелеґент наголосив великий зріст релігійного життя в Україні. Він це обґрунтував статистичними даними, на основі яких в Україні сьогодні діє 17,613 зареєстрованих релігійних громад і 868 незареєстрованих, існує 172 монастирі, 104 місії, 26 братств, 68 теологічних шкіл, в яких навчаються понад 10,000 студентів. Працюють 16,429 священиків, пасторів, рабінів та ін. Існують 5,032 недільні школи і виходять друком 122 релігійні періодичні видання. У висновку — твердження, що більшість населення вірить в Бога.

Професор Микола Жулинський, академік Національної Академії Наук України говорив на тему „Культурна, освітня і мовна політика в Україні, 1991–1996". Представивши початки державности України в 1991 році і дис-

(Закінчення на стор. 3)

Святослава Ященко,
Тернопіль

„Де ж ви, орли і соколи наші?"

I

Думки про наше прекрасне жіноцтво майже ніколи не полишають мене. Звичайно, найперше — це гордість за видатні постаті української історії, за їх шляхетну місію, за високий дух українок, котрі перейшли через тюрми і концтабори Сибіру й Казахстану, мали гідні чини в УПА. Про їх щиру чутливу вдачу можна говорити дуже багато, згадувати безліч фактів та імен.

Але чомусь думками і серцем я біля тих, хто поруч, хто нині, на порозі XXI століття, живе і творить у центрі Европи свою омріяну Державу.

Доля подарувала мені багато цікавих зустрічей. Я бачила щасливих жінок на Кавказі, у Литві, Москві, Польщі, Юґославії, Бельгії. То були відомі особи, обдаровані і зовсім прості селянки, бабусі — учасники фолкльорних колективів. І всюди — чи то у вишуканих концертових залях, чи у музеї просто неба, на фолкльорному святі поблизу Вільнюса, чи на батьківщині Кайсина Кулієва я бачила радісні жіночі обличчя. Коли ж говорити про Европу, то там вражає спокій і впевненість жінок, при зручному, а то й розкішному побуті, при належному достаткові. Та ніде я не могла абстрагуватися — завжди в пам'яті поставали дорогі жіночі обличчя з моєї маленької Михайлівки на Підгаєччині. Мимоволі згадувала болюче Довженкове: „Мамо, не було у вас дорогих черевиків, не душилися ви паризькими духами... а душилися полином та коноплями. Не було ні шовку, ні сезонових капелюшків, ні кованих сундуків із замками. Не мандрували ви по світу, по закордонах. Вам було ніколи. Ви, як та пчілка, були зайняті. Од роси до роси, носили все мед до рядянського вулика". І хоча відтоді вже минуло багато часу, мені в тому ж стилі хотілося продовжувати: „Дорогі і близькі мені землячки, моя спрацьована бабуню. Отож і відходите ви помаленьку за межі вічности, не побачивши за своєю нужденною працею гарного життя, гідного побуту. Так і не звідавши елементарного комфорту, заслуженої уваги, гарячої ванни і ніжної принадної білизни".

Нас, правда, змалечку вчили, що це не головне. Але ми вже побачили, якою доглянутою, поцінованою і радісною може бути жінка. Яке гарне життя є навколо. А за плечима у кожної з вас, мої землячки, — довге складне життя. І нині ж найбільшою мрією є спокійна старість. Радістю є тепла хата, смачна булочка чи шматочок свіжого масла, ковбаси, м'які тапочки на втомлені огрубілі ноги. Єдиним зв'язком зі світом для більшості стало радіо, що і заспіває, і добре слово мовить. Та не у кожного є тепла хата, гостинці з міста, а по скількох селах области вже п'ятий рік мовчить радіо. Яка тут колядка чи добре слово — лік годинам і дням втрачається.

Ластівки ви наші сивочолі, чаєчки рідні й невеселі. Чому мовчать наші письменники, чом не возвеличують отой сум? Чи хіба материнська любов зміліла? Чи роботи коло дитятка поменшало у цей жорсткий час економічної скрути?

Чому матерів покинутих стало більше? А доньки, онуки по далеких світах на заробітках. Чужих діток годують, пестять, чужим матерям розтирають старечі руки й ноги, рабинями роз'їхалися по греціях, американ, польщах. Господи, не судді ми їм, бо як би не сутужно, в Україні життя триває: справляють весілля, народжують дітей, будуються. А де ж узяти гроші? Ось і вимушене українське жіноцтво правдами і неправдами, за позичені гроші, вирушати в невідомі далі, до чужих людей, готові до найважчих випробувань — і фізичних, і моральних.

Закінчення буде.

АВСТРАЛІЙСЬКОГО ДИПЛОМАТА і експерта з ділянки контролі зброї, що має марку прямолінійної людини призначено минулого четверга, 1-го травня, головою комісії, відповідальної за віднайдення і знищення іракської зброї. Призначення 54-річного Ричарда Батлера —австралійського амбасадора до Організації Об'єднаних Націй, є наслідком резиґнації Ролфа Екюса, котрий залишає ООН вже 1-го липня бо його призначено амбасадором Швеції до ЗСА. Р. Екюс був творцем згаданої комісії у 1991 та зробив її вмілою установою виконування свого призначення.

Прецікава...

(Закінчення зі стор. 2)

кредитацію комуністичної ідеології, він бачить порожнечу в громадській свідомості і намагання виповнити цю порожнечу введенням норм і цінностей національної культури, „які б стимулювали процес духовно-морального оздоровлення людини і суспільства". Найважливішу ролю відводить він вищій освіті, тим більше, що під цю пору існує в Україні 14 клясичних та 45 технічних університетів, 30 академій, 72 інститути, 740 вузів, де навчається півтора мільйона студентів, під керівництвом понад 50,000 викладачів. Одначе брак підручників і навчальних посібників та жалюгідне фінансування української культури не дозволяє розвинути навчання відповідно до потреб молодої держави. В наслідок великої кількости росіян в містах України звузилося українське мовно-культурне середовище, і в Україні в 1988 році українських видань було лише 21.4 відсотка, тоді як російськомовних — 75.5 відсотка. Президент Кучма 24-го лютого 1997 року дав Указ „Про раду з питань мовної політики", і проф. Жулинський зазначив, що хоч рада ще не створилася, „але її утворення свідчитиме про усвідомлення керівництвом держави ролі і значення української мови як мови загальної комунікації та консолідації".

Промовляє Р. Гнатишин, колишній генеральний губернатор Канади.

Сенатор Рейнелл Андрейчук керувала сесією, де виступав представник України в ООН Анатолій Зленко. Він говорив на тему „Розвиток закордонної політики України в 1991-1996 роках", і накреслив поступовий ріст важливости України на форумі ООН.

На останній сесії з доповіддю виступив виконуючий обов'язки генерального директора Відділу політичної аналізи та плянування в Міністерстві Закордонних Справ України Андрій Веселовський, колишній радник амбасади України в Канаді. Він говорив на тему „Стратегія закордонної політики України". Аналізуючи закордонну політику України, він ствердив, що Україна вирішила орієнтуватися на Европу, зблизитися з Европейською спільнотою та включитися в НАТО, мимо величезної економічної залежности від Росії, якої треба позбуватися. Особливо оцінив взаємовідносини з Канадою, вичисляючи багато подібностей між обома країнами.

Що конференція вдалася, показує факт, що понад 260 осіб взяли участь в конференції, 130 з котрих були з-поза Оттави. Багато було запитань, чи вийдуть друком доповіді, і голова організаційного комітету запевнив, що збірник повинен вийти при кінці 1997 року. Організаторам належиться признання за добре виконане діло.

ЗВЕРНЕННЯ

З ініціятиви вчителів Стрийської Музичної Школи ім. Остапа Нижанківського проводиться в Стрию всеукраїнський конкурс юних піяністів на честь видатного українського композитора Нестора Нижанківського. З огляду на великі видатки, зв'язані із згаданим конкурсом, просимо стриян і всіх людей доброї волі, яким не байдужа наша праця над музично обдарованою молоддю в Україні і поза її межами, відгукнутися на наше звернення з матеріяльною підтримкою на конто: Музейний Фонд Остапа і Нестора Нижанківських, ч. 19814-00, „Самопоміч" — Self-Reliance, 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

Педагогічний колектив Стрийської Музичної Школи

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КООПЕРАТИВНОЇ КАСИ „САМОПОМІЧ" в ЧИКАҐО, ІЛЛ.
з болем ділиться сумною вісткою з нашими членами і приятелями, що 30-го квітня 1997 р. трагічно згинув, на 51-му році життя

бл. п.

ІВАН ШАНДОР

Голова Контрольної Комісії нашої установи. Ми втратили гарну людину, молодого професійного лідера.

Дружині Лідії, дітям Миколі, Марії, Григорієві передаємо слова найщирішого співчуття!

Вічна йому пам'ять!

МИХАЙЛО КОС, Президент Ради Директорів,
БОГДАН ВАТРАЛЬ, Президент установи
Виконавчий директор.
ВІКТОР ВОЙТИХІВ, секретар.

Збирають екслібриси, присвячені Богданові Лепкому

У листопаді 1997 року відзначатимемо 125-ліття від дня народження славного сина Тернопілля й усієї України — письменника, вченого, громадського діяча Богдана Лепкого. Державний архів Тернопільської області готує до цієї дати виставку „Журавлі повертаються додому" (життя і творчість Б. Лепкого в екслібрисі). Запрошуємо художників нашої держави, мистців з діяспори взяти у ній участь.

До виставки заплановано випустити каталог. Кращі праці будуть відзначені грошовими преміями й опубліковані у тернопільських та всеукраїнських і закордонних виданнях.

Сподіваємося, що запропоновані на виставку книжкові мініятюри стануть гідною пошаною пам'яті автора нетлінних образів Івана Мазепи і Мотрі Кочубеївни, безсмертної пісні „Чуєш, брате мій", багатьох повістей, оповідань, літературознавчих праць, сотень поезій.

Екслібриси просимо надсилати до 1-го вересня 1997 року на адресу: 282001, м. Тернопіль, вул. Сагайдачного, 14, Державний архів Тернопільської області (з заміткою „На виставку, 'Журавлі повертаються додому"). Телефон і факс: 228618.

Богдан Хаварівський,
директор Державного архіву Тернопільської області

Українських дітей — до українських літніх таборів!

ПОЖЕРТВИ НА ПРИЇЗД ДІТЕЙ В ГАЛИЧИНУ на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА 1997 РОКУ

Закликом у „Свободі" з 13-го лютого 1997 року, Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ) звернувся до української спільноти допомогти у спровадженні дітей зі східних і південних областей України в Галичину на Великодні Свята, щоб у цей спосіб піднести їх національну свідомість.

Подаємо список жертводавців, які відгукнулися на наш заклик і прислали датки на цю ціль.

	2,000 дол.	Товариство Гуманітарної Допомоги Україні — Норт Порт, Фла.;
	1,000	Комітет Допомоги України — Відділ Стейт Мишиген;
по	500	Комітет Допомоги Україні — Центральне Ню Джерзі, Комітет Допомоги України — Південне Ню Джерзі;
	250	Об'єднання Українців у Ґлен Спей;
	200	Мирослав і Люба Прокопи;
	120	Дам'ян Кордуба;
по	100	Борис Ґалаґан, Роман і Клявдія Стефанюки, д-р Пилип і Володимира Демуси, Юрій і д-р Наталія Струтинські, Богдан і Оксана Кузишини, Володимир і Катря Воловодюки;
по	50	Андрій і Лідія Закревські, Ярослав і Марта Сидори, Віра Сендзік, Стефан і Анна Секрети, Марія Семанишин, Роман і Ірена Винники, Евген Бачинський, д-р Богдан і д-р Софія Шебунчаки, Евстахій Держко;
	45	Мирон Стрілка;
по	25	Ольга Дубик, Зенон Питляр, Ольга Бульба, Володимир і Наталія Клапіщаки, Миролюб Лозинський, Святослав Цибрух;
по	20	Любомир Лампіка, Богдан і Любомира Кутні, Орест і Антоніна Колтунюки, Стефан і Надя Ґробельські, Лідія Гнат, Богдан і Іванна Козаки;
	15	д-р Михайло Палій;
	10	Іван Сересна.

Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ) складає щиру подяку всім вищезгаданим особам і організаціям, які зрозуміли важливість цього проєкту і допомогли нам у його здійсненні.

За ЕКЗЕКУТИВУ ККДУ:

Володимир Воловодюк, голова
Ростислав Мілянич, скарбник
Роман Воронка, перший заст. голови

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в суботу 3-го травня 1997 р. після довгої і важкої недуги, з волі Всевишнього, відійшла від нас у вічність наша дорога ТЕТА і КУЗИНКА

бл. п.

МАРІЯ РІЗНИК
з роду ЯЦКЕВИЧ

урод. в Стрию 25-го вересня 1912 р.

ПАНАХИДА — вівторок 6-го травня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Колодій-Лазута при 5677 State Rd., Parma, Ohio.

ПОХОРОН — середа 7-го травня о год. 10:30 ранку з української катедри св. Йосафата в Пармі, Огайо на цвинтар української католицької церкви свв. ап. Петра і Павла.

Залишені у смутку:
сестрінка — ВОЛОДИМИРА КАВКА з дочкою ЗОРЯНОЮ і родиною
братанок — ІГОР ЯЦКЕВИЧ з родиною
племінниця — ТАНЯ БЕДНАРСЬКА з родиною в Канаді
братова — ЕВГЕНІЯ ЯЦКЕВИЧ із сином ЯРОПОЛКОМ з родиною в Україні
кузинка — ВОЛОДИМИРА ШУТЕР з родиною
братова — СОФІЯ ЯЦКЕВИЧ з родиною в Польщі
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

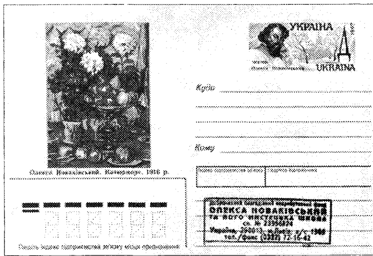
Замість квітів просимо складати пожертви на Фонд Дітей Чорнобиля при УЗХ, членом якого була покійна Марія.

Просимо згадати покійну в своїх молитвах!

Випущено коверт на пошану О. Новаківського

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.) — Зі Львова отримали ми поштовий коверт, випущений Міністерством Зв'язку України, УОПЗ „Укрпошта" 1997 року, з кольоровим портретом мистця Олекси Новаківського та датами його народження і смерти, як також з доволі великою репродукцією його картини теж у кольорах п. з. „Натюрморт" виконаної у 1916 році.

Меморіяльний коверт є його мистецька школа", що постав заходами родини мистця і прихильників його творчости. Про завдання і широкі пляни Фонду ми писали в нашому щоденнику з 23-го січня, ч. 15. Заплановані були урочистості та різні видання у зв'язку із 125-ою річницею його смерти та 25-річчям дії Меморіяльного Музею О. Новаківського у Львові.

Цей коверт, що вшановує нашого великого мистця, появився завдяки стараням доброчинного благодійного Фонду „Олекса Новаківський та виявом одного із задумів, що їх намітив окремий комітет, почесним головою якого є голова Міської Ради Львова Василь Куйбіда.

ПОДІЇ

ВЕЧІР В ПОШАНУ Є. МАЛАНЮКА

Нюарк, Н. Дж. — Комітет Допомоги Україні (Приятелі Руху північного Ню Джерзі) влаштовує вшанування письменника Євгена Маланюка з нагоди 100-річчя від дня народження. Слово виголосить Є. Федоренко, у мистецькій частині виступлять О. Чмир та В. Винницький. Вечір відбудеться у п'ятницю, 9-го травня, в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сенфорд аве. в Нюарку. Початок о год. 7-ій вечора. Дохід призначений на висилку книжок в Україну. Паркувальна площа буде під охороною.

ВЕЧІР ГУМОРУ В С. БАВНД БРУКУ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут у п'ятницю, 6-го червня, в Центрі Української Культури відбудеться вечір гумору й сатири „Сміх не гріх". Участь братимуть Ніля й д-р Євген Стецькови, фортепіяновий супровід — Марійка Геча-Герус. Початок о год. 7:30 вечора. Дохід призначений на допомогу Україні й на Український Музей в Ню Йорку. Вечір влаштовує Комітет Допомоги Україні центрального Ню Джерзі.

ЗУСТРІЧ З ІСТОРИКОМ І. ШЕВЧЕНКОМ

Ню Йорк. — Український Музей влаштовує зустріч-бесіду з істориком-візантологом, професором візантійської історії й літератури Гарвардського університету Ігорем Шевченком. Тема зустрічі-бесіди — „Україна й Візантія. Декілька думок про візантійські впливи на українську культуру". Зустріч відбудеться у п'ятницю, 23-го травня, в Українському Музеї, 203 Друга аве. між 12-ою і 13-ою вул. в Ню Йорку. Початок о год. 6:30 вечора. Вступ — 6 дол., для членів УМ — 5 дол.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ У ВАШІНҐТОНІ відкрито пам'ятник президентові Френклінові Делано Рузвельтові, котрий своїм задумом „ Нового пляну" поставив країну на ноги під час економічного занепаду 30-их років. Щоб відзначити цю оказію, Білий Дім підкреслив, що теперішній президент Билл Клінтон завжди намагався наслідувати Ф.Д.Р. та його ним залишену політичну спадщину, хоч критики твердять, що Б. Клінтон значно підрізав Рузвельтів „Новий плян". Пам'ятник розміщений ня 7.5 акровій площі над Тайдал басейном у сусідстві інших історичних пам'яток Вашінґтону, складається з кількох груп статуй, котрі зображують самого президента Ф.Д. Рузвелта та головні події його президентської кар'єри.

„Ми ще мало..."

(Закінчення зі стор. 1)

Особисто я відповідав за підбір приблизно 250 кандидатів зі східної України, за винятком Донбасу, координуючи цю працю в Харкові, Дніпропетровському, Полтаві, Черкасах, Запоріжжі. Звичайно, на місцях допомагали добровольці Американського корпусу миру та української громадяни. Серед останніх, користаючи з нагоди, я подякував би, насамперед, молодому поетові Сергієві Жадановi та студентці Юлії Колесницькій з Харкова, пенсіонерці Валентині Кірющенко з Дніпропетровського. Щодо, як кажуть, наших, то в програмі працювали американські українці — юрист Діяна Дергак, директорка київського бюра IREX Лідія Матіяшек, Іван Лехіцький, Оксана Майдан, Мирослава Шевчук, Юлія Стефанишин.

— Чим керувалися при підборі кандидатів?

— Критеріїв вистачало. Назву найголовніші. Людина, яка бажала взяти участь у програмі "Громадські зв'язки" як бізнесмен, підприємець, мусіла володіти англійською мовою. Принаймні, на рівні порозуміння зі співрозмовником. Скажімо, щоб висловити свої міркування щодо можливости продажу американської сантехніки в Україні. Крім того, нам допомагали американські бізнес-експерти — люди, які вже займалися чи й тепер практикують підприємництво в Україні, або, як у випадку волонтерів з Корпусу миру, мають вищу освіту в маркетингу, бізнесі, фінансах; вони вміють кваліфіковано оцінити плян підприємства, який разом з відповідною анкетою мусів нам подати кожний кандидат. Крім того, з кандидатами проводилися особисті співбесіди. Між іншим, від юристів та адміністраційних керівників знання англійської мови не вимагалося: вони, як правило, користуються послугами перекладачів. На жаль, я знаю тільки один випадок, у Висконсин, коли перекладач був україномовний...

— А що ж — так?

— Мова - це ознака державности. Якщо ми, тобто українська діяспора, зацікавлені, щоб державність України утверджувалася, якщо прагнемо прилучатися до цієї великої справи, то самими імпрезами з участю українських урядовців ради не дамо. Саме тому це кажу, бо залучитися хоча б до підбору власних перекладачів діяспора змогла б зовсім, як мовиться, безболісно і дуже успішно. Між іншим, з користю для своїх же дітей чи внуків. Щодо американського Уряду, то його не цікавить - буде в Україні русифікація чи українізація. Бо це, власне, не його, а українського Уряду, народу та діяспори справа. І цю проблему можуть вирішити не гура-патріотичні гасла, а звичайна сумлінна, повсякчасна праця.

— З чого почалася програма IREX? І що тобі найбільше сподобалося під час праці в ній?

— Ця програма постала з програми "Бизнес для Росії", яка вже декілька років діє в Російській Федерації. IREX відбирає стажувальників і в Росії, хоча й за дещо іншим напрямком. На мою думку, великий плюс "Громадських зв'язків" у тому, що ця програма сприяє зацікавленню американців у різних спеціялізаціях в Україні. Що найбільше сподобалося? Безперечно, це спілкування з людьми. Доводилося чимало їздити, зустрічатися з багатьма людьми, серед яких траплялися й дуже цікаві особистості. Власне, не через зовнішні враження, а через розмови з людьми найбільше можна довідатися про сьогочасну Україну та побачити її реально.

Перші місяць-півтора були заповнені виключно організаційною працею: реклама програми в засобах масової інформації (преса, радіо, телебачення), нав'язування ділових контактів, вивчення можливостей для успішного провадження справи тощо. Хочу підкреслити, що я мав постійну підтримку від тодішнього посадника Харкова, а нині керівника Адміністрації Президента України Євгена Кушнарьова та інших високопоставлених керівників, з якими доводилося зустрічатися в ході програми. Треба сказати добрі слова й на адресу харківських журналістів, які дуже прихильно ставляться до різних подібних інновацій. В усякому випадку, не уявляю, щоби подібна програма стала об'єктом такого глибокого зацікавлення засобів масової інформації, скажімо, в Ню Йорку. Цікаво працювалося й з д-ром Владиславом Романовим та Олександром Штефаном — керівниками Дніпропетровської філії Академії Державного Управління України. Це дуже серйозна установа, яка займається справою підвищення кваліфікації виконавчих службовців, починаючи від рівня голови сільської ради та закінчуючи заступниками голів обласних державних адміністрацій. Доводилося спостерігати й не зовсім виразних осіб, що, сподіваюся, також принесло пізнавальну користь як IREX, так і мені особисто.

— А які враження від людей, від сучасної України в цілому?

— Насамперед, хотів би підкреслити, що переважна більшість українців там - люди порядні, сумлінні в праці, виховані, вирозумілі. Я не бачу жодної різниці між Україною та Америкою чи іншими державами, які прагнуть мати власне "я". І українці в Україні, як і американці, живуть подібними бажаннями, почуттями. Вони, насамперед, хочуть мати стабільну працю та одержувати відповідну до праці платню. Американці, в тому й українські, часто нарікають, що їх, мовляв, обшахровують в праці чи тому подібне. Ну, звичайно, якщо працедавець не цікавиться рівнем професіоналізму людини, не бере до уваги її ставлення до праці і того, яку кількість праці та людина виконує, то він і не оцінить її належно. Ми старалися не розчаровувати тих людей в Україні, які нам допомагали, і не ощадили за їх рахунок.

Принагідно хотів би сказати й таке. Українці у ЗСА повинні б менше провадити дискусій, наприклад, на тему розколів у партіях в Україні. Бо Україна не будувативметься на партійних цькуваннях, які, за великим рахунком взявши, є просто дурницями. Було б корисніщим для України, якщо б ми також менше цікавилися отими дітвацькими розколами, а більше пробували жити проблемами практичного повсякдення маси пересічних громадян в Україні, якомога більше сприяти у тому, щоб їм не плювали в лице ті, котрі покликані їм служити та з багатьма з яких ми тут попиваємо каву і фотографуємося "на згадку". Від нас, українців у ЗСА, як я мав можливість переконатися в Україні, багато залежить, і ще більше можемо для України зробити, якщо не будемо підходити до справи зі становища особистих симпатій чи антипатій до тих або інших осіб, об'єднань чи партій. Ми не повинні також, як це, на жаль, спостерігається, на кожному кроці виставляти себе "великими політиками" з "готовими рецептами", як рятувати Україну. Вони там, повірте, набагато ліпше знають, як це робити, а наша справа, якщо бажаємо до цього певною мірою долучатися, допомагати їм конкретно — не просто словами-порадами, а конкретним ділом. Так, як це, скажімо, роблять американські українці-лікарі, члени НТШ тощо. Очевидно, що в подібному інтерв'ю всього не скажеш, принаймні, через брак газетного місця. Головне, що я б хотів підкреслити, це те, що ми ще таки мало знаємо про сучасну Україну, і думаю, що про неї слід більше та якомога об'єктивніше й доброзичливіше розповідати на сторінках тутешніх (і не тільки україномовних) видань.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

треба років п'ять, щоб навчитися складати бюджет, років вісім, щоб навчитися його ухвалювати і десять, щоб навчитися виконувати ухвалений бюджет. Але ухвалювати реальний бюджет необхідно вже сьогодні. Це питання вже набуло політичного звучання. Бюджет необхідний, щоб зберегти реноме політичних інститутів і кожного депутата.

На запитання щодо приборкання корупції, Безсмертний відповів, що необхідно зліквідувати три складові, які стимулюють корупцію. А це, на його думку "дешева влада, економічний стан та правила гри й соціяльні умови". Є й четвертий чинник — зовнішній вплив, який проявляється у сфері приватизації. За прикладами він порадив звернутися до преси, яка пише про приватизацію українських підприємств "крутими хлопцями з-за кордону".